

Dosarul nr. 2rh-181/18

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (jud: I.Busuioc)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V.Pruteanu, I.Secrieru, N.Budăi)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: M.Poalelungi, S.Novac, C.Alerguș, V.Timofti, T.Chișca-Doneva)

Î N C H E I E R E

3 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând cererea de revizuire depusă de către Gheorghe Sobieski-Camerzan, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Sobieski-Camerzan împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la revendicarea bunurilor și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei din 10 august 2005 a Curții Supreme de Justiție, prin care recursul declarat de către Gheorghe Sobieski-Camerzan a fost respins,

c o n s t a t ă :

La 18 ianuarie 2005, Gheorghe Sobieski-Camerzan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al RM cu privire la revendicarea bunurilor și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, deținând licența de avocat, își desfășura activitatea în sediul amplasat în încăperea izolată din XXXX, până a interveni colaboratorii Ministerului Afacerilor Interne al RM, care i-au comunicat că dispun de un ordin cu privire la eliberarea încăperii unde activează.

Reclamantul a susținut că a fost obligat să transmită cheile de la intrarea încăperii și legitimația de serviciu, fiindu-i sigilate dosarele, documentele, ștampila, mandatele, licența, codurile și literatura juridică, iar pârâtul a refuzat să i le restituie.

Gheorghe Sobieski-Camerzan a solicitat, prin cererea de chemare în judecată și cererea suplimentară din 25 februarie 2005, revendicarea bunului imobil, încăperea izolată situată în XXXX și a bunurilor din această încăpere sechestrate și repararea prejudiciului moral în mărime de 200 000 de lei. (f.d. 34)

Prin hotărârea din 25 martie 2005 a Judecătoria Centru, mun. Chișinău, acțiunea depusă de către Gheorghe Sobieski-Camerzan, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 2 iunie 2005 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de către Gheorghe Sobieski-Camerzan a fost respins și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 10 august 2005 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de către Gheorghe Sobieski-Camerzan și a fost menținută decizia din 2 iunie 2005 a Curții de Apel Chișinău.

La 28 iunie 2018, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Sobieski-Camerzan a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 2 iunie 2005 a Curții Supreme de Justiție.

În motivarea cererii de revizuire a invocat că, prin hotărârea din 25 martie 2005 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, acțiunea privind revendicarea bunurilor și repararea prejudiciului moral, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată

Revizuentul a menționat că, la 13 februarie 2018, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a pronunțat hotărârea în cauza Sobieski-Camerzan v. Republica Moldova (nr.3792/05) în care a constatat încălcarea prevederilor art. 8 și 13 (coroborat cu art. 8) din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

Astfel, a invocat că până în prezent acest bun imobil, care îi aparține, cu suprafața de 78 m.p. se află ilegal în posesia Ministerului Afacerilor Interne al RM, interzicând accesul în bunul imobil și efectuarea reparației în acesta, din care motiv este prejudiciat.

Gheorghe Sobieski-Camerzan și-a întemeiat cererea de revizuire în baza prevederilor art. 449 lit. h) Codul de procedură civilă, indicând că întru repararea drepturilor încălcate în privința sa, constatate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârea pronunțată, precum și întru realizarea principiului *restitutio in integrum*, în prezenta cauză urmează a fi casată decizia și reexaminată cauză.

Ulterior, la 17 septembrie 2018, Gheorghe Sobieski-Camerzan a depus o cerere de revizuire suplimentară, prin care a reiterat motivele de fapt și de drept invocate în cererea de revizuire depusă la 28 iunie 2018.

La 21 august 2018, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de revizuire Agentului Guvernamental, informându-l despre posibilitatea depunerii referinței.

Prin referința din 11 septembrie 2018, Agentul Guvernamental, Rotari Oleg a solicitat respingerea cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă, întemeindu-și poziția în baza art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Verificând încheierea supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire este inadmisibilă, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 453, alin. (1), lit. a) al Codului de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 446 Cod de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

În conformitate cu art. 449 lit. h) Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, revizuirea este definită ca fiind acea cale de atac prin intermediul căreia se poate obține desființarea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reluarea judecării cauzei cu respectarea principiilor fundamentale ale unui proces echitabil.

A se reține că unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, inter alia, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata, adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești.

Acest principiu cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Brumărescu v. România, nr. 28342/95, § 61-62 și Roșca v. Moldova, nr.6267/02, §24-25, Riabîh v. Rusia, § 52).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că principiul enunțat exclude posibilitatea ca părțile, având scopul de a redeschide noi proceduri judiciare referitoare la aceeași problemă și de a obține o reanalizare a cauzei, respectiv o nouă hotărâre în privința sa, să transforme reexaminarea cauzei într-un control judiciar deghizat.

Conturat astfel, principiul securității raporturilor juridice presupune ca statul să depună diligențe pentru a putea fi identificate procedurile judiciare conexe și să interzică redeschiderea unor noi proceduri judiciare referitoare la aceeași problemă.

Prin prisma principiilor menționate, se reține că principiile specificate nu se opun în totalitate existenței procedurilor extraordinare prin readucerea în fața instanțelor a aspectelor litigioase deja soluționate, însă necesitatea respectării principiului siguranței circuitului civil – care este unul din aspectele esențiale ale principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică – cere ca folosirea acestora în materie civilă să îmbrace un caracter excepțional în ceea ce privește termenul în care pot fi promovate, motivele de admisibilitate, precum și părțile care au dreptul la acțiune.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relatează că legislația procesuală reglementează mecanisme ce acordă posibilitatea desființării hotărârilor judecătorești irevocabile în cazul în care urmează a fi corectate erorile judiciare și omisiunile justiției.

În special, revizuirea fiind o cale de retractare și nu de reformare a hotărârii, în cadrul acesteia, în baza unor temeuri strict prevăzute de lege, are loc redeschiderea procesului.

Urmând raționamentele Curții Europene, Curtea acceptă că o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă se bucură de autoritatea lucrului judecat, astfel încât un litigiu soluționat nu mai poate, de principiu, să formeze obiectul unui nou proces, cu același obiect, aceeași cauză și între aceleași părți.

Totodată, Curtea subliniază că problema esențială în reglementarea corectă a căilor de atac extraordinare constă în găsirea unor „ipoteze de mijloc”, care să împace ambele cerințe, pe de o parte, principiul autorității de lucru judecat și, pe de altă parte, necesitatea pronunțării unei hotărâri judecătorești legale și întemeiate.

Astfel, este necesară identificarea unor ipoteze mediane care să asigure respectarea dreptului la un proces echitabil și a principiului securității raporturilor juridice.

La caz, s-a constatat cu certitudine că Gheorghe Sobieski-Camerzan, invocând temeiul prevăzut la art. 449 lit. h) Cod de procedură civilă, a depus cerere de revizuire, în baza hotărârii CtEDO din 13 februarie 2018, în cauza Sobieski-Camerzan v. Republica Moldova (nr.3792/05), prin care s-a constatat încălcarea prevederilor art. 8 și 13 (coroborat cu art. 8) din Convenție și art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că ingerința autorităților publice în dreptul revizuentului garantat de art. 8 din Convenție nu a fost prevăzută de lege, și anume, că la momentul desfășurării evenimentelor nu era înregistrat dreptul de proprietate asupra bunului imobil în litigiu și apărarea drepturilor civile urma a se realiza pe cale judiciară, astfel încât evacuarea lui Gheorghe Sobieski-Camerzan s-a efectuat cu încălcarea flagrantă a dispozițiilor legale.

Sub un alt aspect, se va remarca că în hotărârea CtEDO, în cauza Sobieski-Camerzan v. Republica Moldova (nr.3792/05), a fost constatată încălcarea drepturilor revizuentului garantate de art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, în ceea ce ține de punerea sub sechestru doar a bunurilor mobile, în timp ce Curtea nu a făcut o asemenea constatare în privința bunurilor imobile la care pretinde revizuentul.

De asemenea, în partea ce ține de încălcarea art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, Curtea a ajuns la concluzia că, odată ce bunurile mobile aparțineau revizuentului se aflau în încăperile sigilate, iar din elementele de care dispune, nu rezultă că acesta ar fi putut să recupereze bunurile mobile în cauză, urmare a constatării încălcării art. 8 din Convenție, a avut loc o violare și a art. 1 din Protocolul nr.1 la Convenție ca urmare a ingerinței în dreptul reclamantului fără o bază legală în acest sens.

Ca urmare, nu poate fi constatată legătura de cauzalitate între pretențiile lui Gheorghe Sobieski-Camerzan și hotărârea CtEDO, adoptată în favoarea acestuia.

Pe cale de consecință, hotărârea pronunțată de Curte, nu poate servi drept temei de revizuire a cauzei deduse judecății, or, Gheorghe Sobieski-Camerzan nu deținea niciun drept de proprietate asupra bunurilor imobile pretinse (§18 din hotărârea Curții), fapt confirmat și prin hotărârea din 13 decembrie 2007 a Judecătoriei Economice de Circumscripție, care a stabilit dreptul de proprietate a Primăriei mun. Chișinău asupra bunurilor imobile litigioase. (f.d. 89-91)

Mai mult că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat că Gheorghe Sobieski-Camerzan s-a plâns de sigilarea bunurilor sale imobile, or, instanțele de

judecată națională au decis că dreptul de proprietate aparține autorităților publice locale din mun. Chișinău. Totodată, Curtea a stabilit că, evacuarea lui Gheorghe Sobieski-Camerzan din încăperile din litigiu a fost efectuată cu încălcarea prevederilor legale, potrivit cărora apărarea drepturilor civile urma să fie realizată pe cale judiciară.

La acest capitol, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat că Gheorghe Sobieski-Camerzan a suferit prejudicii materiale și morale ca urmare a sigilării cabinetului și a bunurilor sale mobiliare din interiorul acestuia, nu și din cauza sigilării bunurilor imobile aflate în proprietate sa, cum pretinde revizuentul în prezenta speță.

În același timp, cu referire la prejudiciul material suferit din cauza pretinsei nereturnări a bunurilor mobile situate în oficiu, acesta a fost remediat prin satisfacție echitabilă acordată de Curte, în acest sens. (§ 46 și 50 din hotărârea Curții)

Astfel, examinând argumentele cererii de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție le apreciază drept irelevante și lipsite de contextul pertinent inițierii procedurii de revizuire, or, acestea de fapt, nu sunt susținute prin niciun fel de probe indubitabile în sensul prevăzut de art.449 Codul de procedură civilă și ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire declarată de către Gheorghe Sobieski-Camerzan, ca inadmisibilă.

În conformitate cu art. 270, 449 lit. h) și 453 alin. (1) lit. a) ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se respinge cererea de revizuire declarată de către Gheorghe Sobieski-Camerzan, împotriva deciziei din 15 aprilie 2010 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Gheorghe Sobieski-Camerzan împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, Oficiului Cadastral Teritorial Chișinău al Întreprinderii de Stat „Cadastru” și Primăriei mun. Chișinău cu privire la recunoașterea și înregistrarea dreptului de proprietate și revendicarea încăperilor din posesie nelegitimă.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva